

2. 2. 2017

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Exekuce nezabavitelné částky starobního důchodu uloženého na bankovním účtu

Dne 20. října 2016 vydal Ústavní soud pod sp. zn. IV. ÚS 121/16 velmi důležitý nálezn týkající se exekucí - výkonu rozhodnutí. Konkrétně vztahu exekuce srážkami ze mzdy a jiných příjmů a exekuce příkázáním pohledávky z účtu u peněžního ústavu.

Na Ústavní soud se ústavní stížností obrátil povinný, jehož starobní důchod byl postižen exekucí srážkami a byla ponechávána jen nepostižitelná základní částka dle § 277 o. s. ř. ve výši 10 854 Kč. Tyto nepostižitelné částky byly zasílány na bankovní účet povinného a jednalo se o jediné částky, které byly na zmíněný účet zasílány. Povinný podal soudnímu exekutorovi návrh na částečné zastavení exekuce, co do částky 43 416 Kč (4 x 10 854), která byla zabavena v rámci exekuce příkázáním pohledávky z účtu povinného. Uvedená částka představovala zbylou část starobního důchodu povinného, který je již postižen exekucními srážkami na pohledávku vymáhanou v této exekuci. Oprávněný s návrhem povinného nesouhlasil a soudní exekutor tak návrh povinného postoupil exekucnímu soudu k rozhodnutí. Okresní soud návrh na částečné zastavení exekuce zamítl a odvolací soud jeho rozhodnutí potvrdil. Oba soudy se shodly na závěru, že prostředky vyplacené na bankovní účet plátcem důchodu se stávají tzv. vkladovou pohledávkou, tedy zakládají právní vztah mezi dlužníkem a bankou. Pokud je bankovní účet postižen exekucí, nedochází k postihu důchodu, ale k postihu práva na výplatu prostředků na účtu a nedochází tak k obcházení zákona.

V předmětné věci nebylo sporu o tom, že na exekuci postižený účet stěžovatele docházely výlučně dávky důchodového zabezpečení krácené do výše nezabavitelné části důchodu. Šlo tudíž o příjem, sloužící k úhradě životních potřeb stěžovatele, případně jeho blízkých. Ústavní soud tak i s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2012 č. j. 2 Afs 80/2011-60 dospěl k závěru, že dávky důchodového zabezpečení představují také pro vedení exekuce podle § 303 a násl. o. s. ř. příjem, chráněný v obdobném rozsahu, jako tomu je se mzdou v případě výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy. Shora zmíněný názor nalézacího i odvolacího soudu označil za přepjatý formalismus nezohledňující smysl právní úpravy nezabavitelné částky dle ustanovení § 278 a § 299 odst. 1 o. s. ř.

Nesprávným právním hodnocením povahy částek zasílaných Českou správou sociálního zabezpečení na exekuci dotčený účet stěžovatele jako nezabavitelná část důchodu, tak došlo současně i k zásahu do základního práva na ochranu vlastnického práva dle čl. 11 Listiny, resp. na pokojné užívání majetku dle čl. 1 Dodatkového protokolu k Úmluvě. Proto Ústavní soud napadená rozhodnutí nalézacího i odvolacího soudu zrušil.

Text nálezu Ústavního soudu sp. zn. IV.ÚS 121/16 ze dne 20. 10. 2016 je dostupný [zde](#).

JUDr. Tomáš Lichovník,
soudce Ústavního soudu

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)